

ARINA

**Nordisk tidsskrift for kvensk forskning
2006–2007**

**Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu
2006–2007**

Ruija Forlag

Arina

**Nordisk tidsskrift for kvensk forskning
Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu**

ISSN 1502-8119

Arina 2006–2007

**Arina — Nordisk tidsskrift for
kvensk forskning / Pohjoismainen
kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu
2006—2007
6. årgang — 6. vuosikerta
Ruija Forlag**

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu utgis med støtte fra Høgskolen i Finnmark, Universitet i Tromsø, Norges forskningsråd og Kommunal- og regionaldepartementet.

Tidsskriftet er et flerfaglig tidsskrift som har som mål å formidle forskning om kvenene innafor ulike fagområder. Gjennom artikler, bokanmeldelser, kommentarer, debattinnlegg og andre faglige ytringer, ønsker en å formidle bredden i tidligere og nyere forskning. Tidsskriftet har knyttet til seg medarbeidere i Norge, Finland og Sverige. Tidsskriftets målgruppe er forskere, lærere, studenter, politikere, media og andre som søker kunnskap om kvenene.

Arina — Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu ilmestyy Lehden rahoittajia ovat Finnmarkun korkeakoulu, Tromssan yliopisto, Norjan tutkimusneuvosto ja Norjan Kunnallisministeriö.

Arinan tarkoituksena on julkaista kveenejä koskevaa tutkimusta eri tieteenaloilta. Tieteellisten artikkelien lisäksi lehden linjaan sopivat kirja-arvostelut, kommenttipuheenvuorot ja muut kveeni- ja vähemmistötutkimusta koskevat populaaritieteelliset sekä mielipi-dekirjoitukset. Arina on suunnattu tutkijoille, opettajille, opiskelijoille, poliitikoille, toimit-tajille ja kaikille muillekin, jotka haluavat tietoja kveeneistä.

Prosjektansvarlig — Projektvastaava:

Høgskolelektor Egil W. Sundelin, Høgskolen i Finnmark

Ansvarlige redaktører — Vastaavat toimit-tajat:

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen, Institutt for kultur og litteratur, Universitetet i Tromsø
Høgskolelektor Egil W. Sundelin, Høgskolen i Finnmark

Abonnement — Tilaukset:

Tidsskriftet kan kjøpes i bokhandel og i kiosker i Sverige, Finland og Norge. Henvendelse om kjøp kan rettes til tidsskriftets adresse.

Heftepris: NOK 80. EUR 10. SEK 85.

Det må ikke kopieres fra dette tidsskriftet i strid med åndsverkloven og fotografiloven uten utgivers tillatelse.

Julkaisua voi ostaa kirjakaupoista ja kioskeista Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa. Postitse lehteä voi tilata toimituksen osoitteesta.

Vuoden 2006-2007 numeron hinnat: NOK 80. EUR 10. SEK 85.

Lehden aineiston osittainenkin kopioiminen on sallittu vain tekijänoikeuslain edellyttämällä tavalla.

Redaksjonens adresse — Toimituksen osoite:

Førsteamanuensis Anitta Viinikka-Kallinen
Institutt for kultur og litteratur
Det humanistiske fakultet
Universitetet i Tromsø
N-9037 Tromsø
Tlf.:+47 776 45279
E-post:anitta.viinikka-kallinen@hum.uit.no

Høgskolelektor Egil W. Sundelin
Seksjon for sosialarbeiderutdanningar
Høgskolen i Finnmark. Follums vei 31
N-9509 Alta.
Tlf.:+47 784 50462
E-post:egil.sundelin@hifm.no

Tidsskriftets adresse — Aikakausjulkaisun osoite:

Arina – Nordisk tidsskrift for kvensk forskning/ Pohjoismainen kveenitutkimuksen aikakausjulkaisu
c/o Egil W. Sundelin
Holtet 2
N-9513 Alta.

Omslagsbilde-kansikuva:

Kari Kallinen

Redaktører – Toimittajat:

Anitta Viinikka-Kallinen er førsteamanuensis i finsk litteratur ved Universitetet i Tromsø, Institutt for kultur og litteratur. Hun har forsket på nordkalottlitteratur, minoritetslitteratur, finsk samtidsprosa ved forrige århundreskiftet og ideologiske konflikter som litterært materiale.

Anitta Viinikka-Kallinen on suomen kirjallisuuden apulaisprofessori Tromssan yliopistossa. Hänen tutkimusalueitaan ovat Pohjoiskalotin kirjallisuus, vähemmistökirjallisuus, suomalaisen aikalaisproosa viime vuosisadan vaihteessa sekä ideologisten konfliktien tematisoiminen proosatekstissä.

Egil W. Sundelin er cand.polit /sosiolog og tilsatt ved Seksjon for sosialarbeiderutdanningene, Høgskolen i Finnmark. Han har forsket på etniske og religiøse forhold i Nord- Norge.

Egil W. Sundelin on valtiotieteen kandidaatti ja sosiologi Finnmarkun korkeakoulussa. Hänen tutkimusalueensa ovat Pohjois-Norjan etniset ja uskonnolliset olosuhteet.

Numeron kirjoittajat — Skribenter i dette nummeret

Einar Niemi on Tromssan yliopiston historian professori. Hänen tutkimusalojaan ovat Pohjois-Norjan historia, erityisesti etniset ja yhteiskunnalliset olosuhteet, siirtolaisuus ja muuttoliikkeet. Niemi on erityisesti tutkinut kveenien historiaa, oikeudellisen aseman kehitystä ja valtion ja kveenien suhdetta eri aikoina.

Einar Niemi er professor i historie ved Universitetet i Tromsø. Hans forskningsfelt er Nord-Norges historie, spesielt etniske og samfunnsmessige forhold, migrasjon og flyttebevegelser. Niemi har forsket særskilt på kvenenes historie, utviklingen av deres rettslige stilling og forholdet mellom staten og kvenene til ulike tider.

Jouko Vahtola on Oulun yliopiston Suomen ja Skandinavian historian professori. Hänen tutkimusalojaan ovat Suomen varhais- ja keskiajan historia, Pohjois-Suomen historia, asutushistoria ja nimistön käyttö historian lähteenä sekä Suomen 1600-luvun historia eurooppalaisessa kontekstissa. Hän on myös tutkinut yhteiskuntakehitystä Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Vahtola on aktiivisesti mukana monissa oman alansa laajoissa tutkimusprojekteissa.

Jouko Vahtola er professor i finsk og skandinavisk historie ved Universitetet i Oulu. Hans forskningsfelt er finsk middelalderhistorie, Nord-Finlands historie, bosetningshistorie og bruk av navnetilfang som historisk kilde, samt finsk 1600-tallshistorie i europeisk kontekst. Han har også forsket på samfunnsutviklingen i Finland etter 2. verdenskrig. Vahtola er aktivt med i mange omfattende forskningsprosjekter innen sitt felt.

Pekka Zaikov on Petroskoin yliopiston karjalan kielen professori. Hänen tutkimuskohteitaan ovat karjalan kielen kielioppi, kielihistoria

Arina 2006–2007

ja kielisosiologia. Zaikovin laajan asiantuntemuksen piiriin kuuluvat myös karjalaisten historia, kulttuuri ja asema etnisenä vähemmistönä.

Pekka Zaikov er professor i karelsk språk ved Universitetet i Petrozavodsk. Hans forskningsobjekter er det karelske språkets grammatikk, språkhistorie og språksosiologi. Til den store emnekretsen Zaikov har sakkunnskap om hører også karelernes historie, kultur og deres stilling som minoritet.

John Gustavsen on vapaa toimittaja, joka on julkaissut myös monta kirjaa. Hänen erityisalojaan ovat etniset aiheet, Pohjoiskalotin kulttuuri ja saamelaisten oikeudet.

John Gustavsen er frilansjournalist, og han har også utgitt mange bøker. Til hans spesialfelt hører etniske emner, kulturen på Nordkalotten og samenes rettigheter.

SISÄLLYS – INNHOLD

Lukijalle	8
Til leseren	11
Einar Niemi:	
Kveenit ja yhteiskunta: kulttuurikohtaamisia ja vähemmistöpolitiikkaa	14
Kvenene og samfunnet: Kulturmøter og minoritetspolitikk	26
Jouko Vahtola:	
Lapin maa- ja metsätalouden tutkimus 2003–2006: Lapinvero ei pohjautunut maanomistukseen	37
Landrettighetsundersøkelsen i Lappland 2003–2006: Lapsskatten ble ikke basert på eie av landområder	47
Pekka Zaikov:	
Karjalaisen kulttuurin ja karjalan kielen säilyttämisen monet haasteet	58
Mange utfordringer for karelsk kultur og språk	67
KIRJA-ARVOSTELU – BOKOMTALE	
John Gustavsen:	
Lyngen – Rajalla ja kansainvälisyyden näyttämönä	76
Lyngen – Grensekommune og internasjonal arena	79